

FJÁRMÁL HEIMILANNA

LAUGARDAGUR 16. JÚNÍ 2012

Kynningarblað Sparnaðarráð, fjármálalæsi, húsnæðislán og óvæntar breytingar

Ýmsar leiðir eru til staðar ef einstaklingar og fjölskyldur vilja spara. Góð kvöldstund yfir heimilisbókhaldinu getur gefið ýmsar hugmyndir að sparnaði sem auðvelt er að framkvæma.

MYND/GETTY

Sparnaðarráð fyrir heimilið

Útgjöld heimilisins eru af margvíslegum toga. Einstaklingar og fjölskyldur ættu að setjast niður reglulega og fara yfir bókhaldið. Ef vel er rýnt í heimilisbókhaldið má yfirleitt finna leiðir til að spara og jafnvel taka út einstaka kostnaðarliði.

Matur

Stór hluti ráðstöfunartekna hvers heimilis fer yfirleitt í matvöru. Matur er vissulega nauðsynlegur en það er vel hægt að spara háar fjárhæðir á ári með skynsamlegri innkaupum. Lágvöruverslanir bjóða að öllu jöfnu upp á ódýrari matvöru og flestar matvöruverslanir eru með ýmis tilboð oft í mánuði. Skynsamlegt er að gera matseðil fyrir vikuna og kaupa sem mest inn í einni ferð. Ef rýnt er í matarvenjur heimilisins sést að þar finnast oft „óparfa“

vörur sem auðveldlega er hægt að sleppa eða kaupa minna af. Síðan er gaman að spreyta sig á því að finna uppskriftir af ódýrum og hollum mat.

Bíllinn og bensínið

Afborganir af bíllalánunum og rekstrararkostnaður bílsins vega þungt í útgjöldum margra heimila mánaðarlega. Auðvitað væri frábært ef allir gætu gengið eða nýtt almenningsamgöngur en raunveruleikinn er þó annar fyrir marga einstaklinga og fjölskyldur. Séu tveir

eða fleiri bílar á heimili er hægt að spara háar fjárhæðir árlega með því að leggja öðrum bílunum. Fyrir suma er raunhæfur kostur að hjóla eða taka strætó nokkra daga í viku til vinnu. Varast ber stuttar ferðir á bílunum, til dæmis út í næstu búð og reyna frekar að safna nokkrum erindum saman í eina ferð.

Afþreying getur verið dýr

Alls konar afþreying er í boði fyrir fjölskyldumeðlimi og kostar mismikið. Það er auðvelt að skera niður kostnað við afþreyingu með því að sleppa henni en líka má finna ókeypis eða mjög ódýra afþreyingu. Hvernig væri að skipta út bíóferðum og vídeóleigunni með tilheyrandi sælgætis kaupum fyrir til dæmis hjólreiðatúr eða sundlaugarferð? Heimsókn á næsta útivistarsvæði er líka góð afþreying, sérstaklega ef nesti, bolti og leiktæki eru með í för.

Þar má meðal annars nefna tryggingar heimilisins, bankaviðskipti, húsgögn og símaviðskipti. Ef fjárfest er í dýrum hlutum, til dæmis húsgögnum og innréttingum, á hiklaust að óska eftir tilboðum. Fjarskiptafyrirtækin bjóða upp á margvíslega þjónustu og flest heimili kaupa netaðgang, heimasíma og áskriftarþjónustu fyrir nokkra GSM-síma. Þetta eru háar fjárhæðir árlega og því ekkert sjálfsagðara en að óska eftir tilboðum í fjölskyldupakkann.

Tilboð óskast

Hægt er að spara háar fjárhæðir árlega með því að óska eftir tilboðum í ýmsa þjónustu og vörur.

Kynntu þér lán og aðra þjónustu Íbúðalánasjóðs

- Lán til íbúðarkaupa
- Lán til endurbóta og viðbygginga
- Aukalán vegna sérparfa
- Ráðgjöf og úrræði í greiðsluvanda

Valkostur sem takmarkar óvissu í greiðslubyrði óverðtryggðra lána

Íslandsbanki býður upp á nýja þjónustu fyrir viðskiptavinum sína. Vaxtabak veitir þeim sem hafa óverðtryggð lán skjól fyrir toppum í greiðslubyrði við hækkun vaxta. Með Vaxtabakinu hafa viðskiptavinir nú raunverulegt val milli verðtryggðra og óverðtryggðra lána.

Markmið og tilgangur Vaxtagreiðslupaksins er að létta greiðslubyrði óverðtryggðra húsnæðislána í óhagstæðara vaxtaumhverfi, að auðvelda viðskiptavinum að vera á óverðtryggðum lánaskilmálum þrátt fyrir hærra vaxtastig og að lokum að minnka óvissu viðskiptavina um greiðslubyrði óverðtryggðra húsnæðislána,“ segir Jón Finnbogason, aðstoðarframkvæmdastjóri viðskiptabanka-sviðs Íslandsbanka.

„Grunnvirkni Vaxtagreiðslupaksins er þríþætt. Í fyrsta lagi, ef vextir lánsins hækka umfram skilgreint vaxtagreiðslupak tekur vaxtagreiðslan mið af því þaki en sú upphæð sem er umfram leggst við höfuðstól lánsins. Í öðru lagi að vextir sem leggjast við höfuðstól koma til greiðslu á þeim gjalddögum sem eftir eru af láninu. Í þriðja lagi að lánþakandi velur vaxtagreiðslupakið sjálfur sem þó verður að vera yfir 7,5% ársvöxtum. Þannig getur viðskiptavinurinn stillt vaxtagreiðslupakið af miðað við greiðslugetu sína.

Þjónustan er valkvæð hvort heldur sem er fyrir þá sem eru nú þegar með óverðtryggð húsnæðislán eða nýja lánþakendur.“

Jón segir það skyldu bankans að bjóða upp á mismunandi leiðir til fjármögnunar. Það sé ólíkt milli einstaklinga hvers konar lán henti hverju sinni. MYND/ERNIR

Ólíkir kostir og gallar verðtryggðra og óverðtryggðra lána

Bæði verðtryggð og óverðtryggð lán hafa kosti og galla sem þarf að veita og meta eftir því hvert markmiðið er

hverju sinni. „Verðtryggð húsnæðislán eru með léttari greiðslubyrði í upphafi lánstímans en þyngjast eftir því sem höfuðstóll hækkar vegna verðbóta. Þau hafa stöðuga

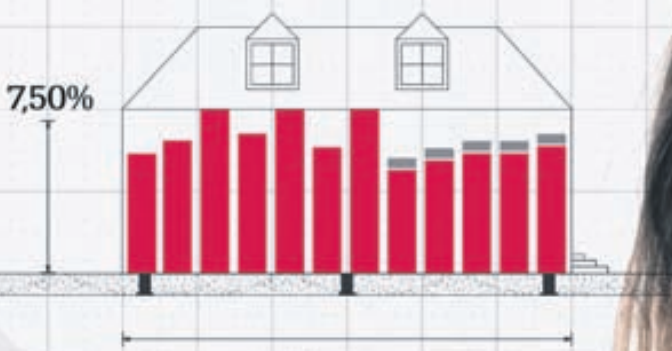
greiðslubyrði af því að raunvextir eru greiddir jafnóðum en verðbætur leggjast við höfuðstól og dreifast á lánstímann. Eignamyndun er hægari hjá þeim sem hafa verð-

tryggð lán, hluti fjármagnskostnaðar bætist við höfuðstól lánsins í hvert skipti sem hann fellur til, það er að segja verðbæturnar. Hjá lánþakanda verðtryggðs láns er mikilvægt að kaupmáttur hans og raunverð íbúðarhúsnæðis haldi. Óverðtryggðu húsnæðislánin hafa þyngri greiðslubyrði í upphafi lánstímans en þau verðtryggðu og sveiflurnar í greiðslubyrðinni eru meiri. Þar eru nafnvextir greiddir jafnóðum, vaxtabreytingar hafa því strax áhrif á greiðslur lánþakandans. Hins vegar er eignamyndun hraðari hjá þeim sem hafa þessi lán. Fjármagnskostnaður er greiddur að fullu í hvert skipti sem hann fellur til og því engu bætt við höfuðstól.“

Íslandsbanki býður viðskiptavinum upp á að velja hvernig samsetningu af óverðtryggðum og verðtryggðum lánnum viðkomandi tekur. „Með Vaxtabakinu hafa viðskiptavinir nú raunverulegt val milli verðtryggðra og óverðtryggðra húsnæðislána þar sem óvissa um framtíðar greiðslubyrði hefur verið takmörkuð. Það er skylda okkar að bjóða upp á mismunandi leiðir til fjármögnunar. Það sem er best fyrir einn er ekki endilega best fyrir einhvern annan,“ segir Jón.

Við bjóðum vaxtagreiðslupak yfir höfuðið

Vaxtabreytingar geta valdið sveiflum í greiðslubyrði óverðtryggðra húsnæðislána. Vaxtagreiðslupak Íslandsbanka veitir skjól ef vextir hækka. Þá jafnast greiðslubyrðin en það sem fer upp fyrir þakið bætist við höfuðstól og dreifist á lánstímann.

Ný þjónusta

Íslandsbanki hvetur alla til að kynna sér nánar skilmála vaxtagreiðslupaksins og þær tegundir lána sem í boði eru og taka ákvörðun að vandlega athuguðu máli.

Kostir vaxtagreiðslupaks

- Léttir greiðslubyrði ef vextir hækka
- Dregur úr óvissu og veitir öryggi
- Lánstími lengist ekki
- Óverðtryggð lán geta hraðað eignamyndun

Ókostir vaxtagreiðslupaks

- Hluta vaxtagreiðslunnar er frestað
- Höfuðstóll hækkar ef vextir lánsins eru umfram vaxtagreiðslupakið
- Hærrí höfuðstóll hækkar heildarvaxtakostnað lánsins

Allar upplýsingar er að finna á www.islandsbanki.is

Við bjóðum góða þjónustu

islandsbanki.is | Sími 440 4000

Íslandsbanki

OKKAR MARKMIÐ ER AÐ HJÁLPA ÞÉR OG ÞÍNUM AÐ ÖÐLAST FJÁRHAGSLEGT SJÁLFSTÆÐI!

Í TILFNI ÞESS AÐ NÝ HEIMASÍÐA SPARNADAR ER KOMIN Í LOFTIÐ BÝÐST FYRSTU 100 EINSTAKLINGUM SEM PANTA RÁÐGJÖF Á SPARNADUR.IS

- UPPGREIÐSLUÞJÓNUSTU LÁNA AÐ KOSTNAÐARLAUSU Í 3 MÁNUÐI
- AÐGANG AÐ FJÁRHAGSKERFI HEIMILINNA AÐ KOSTNAÐARLAUSU Í 3 MÁNUÐI
- EINN TÍMA HJÁ RÁÐGJAFNA SPARNADAR TIL AÐ REIKNNA UPP ÖLL LÁNIN OG META HVAÐA SKULDBINDING SÉ BEST AÐ GREIÐA UPP FYRST OG Í HVAÐA RÖÐ
- EINN FRÍAN TÍMA Í FJÁRHAGSRÁÐGJÖF. (ÞETTA ER NÝ ÞJÓNUSTA HJÁ SPARNADI)

Kynntu þér nánar nýja heimasíðu Sparnaðar - sparnadur.is

Draumur um heimabíó horfinn

Kormákur Andri Þórsson, nemandi í 9. bekk í Myllubakkaskóla í Reykjanesbæ, sigraði í Raunveruleiknum í ár. Raunveruleikinn hannaði Ómar Örn Magnússon og snýst hann um að grunnskólanemar kynnist fjármálum og hvernig ákvarðanir varðandi menntun og atvinnu hafa áhrif á líf þeirra.

Í Raunveruleiknum kynnst nemandur 9. og 10. bekkjar í grunnskólum ákvörðunum sem venjulegt fólk stendur frammi fyrir í lífinu. Þeir búa til persónu sem er á leið út í lífið eftir framhaldsskóla og gefa henni nafn. Í upphafi hefur persónan úr ákveðinni upphæð að spila og verður nemandinn að ákveða í hvað hún eyðir peningunum, hvernig lífsstíl hún velur, hvort hún fer í háskólanám eða sækir um vinnu. Þeir þurfa að fylgjast með fréttum og taka ákvarðanir sem hafa áhrif á afkomu og afdrif persónunnar, láta enda ná saman og komast til met-

„Ég lærði til dæmis hvernig vextir virka og að eyða ekki í eitthvert bull

orða í hörðum heimi. Kormákur Andri Þórsson, sem sigraði í einstaklingskeppninni í ár, segist hafa lært mikið.

„Já, ég lærði til dæmis hvernig vextir virka og að eyða ekki í eitthvert bull. Draumurinn um heimabíó er alveg horfinn núna,“ segir hann og hlær. „Það má leyfa sér eitthvað en ekki allt,“ bætir hann við en þakkar skynsamlegum ákvörðunum gott gengi í leiknum.

„Við byrjuðum á að velja okkur menntun og út frá henni gátum við svo fengið vinnu. Ég valdi sjávarútvegsmenntun og varð skipstjóri. Ég var því á góðum launum,“ segir hann sposkur. „Leikurinn virkaði þannig

að við skráðum okkur inn á hverjum degi og svöruðum spurningum. Svo fengum við úthlutað „örlogum“ í lok dags, rauðum eða grænum. Eftir fyrsta daginn fékk maður þau örlog að flytja að heiman, því fylgdi kostnaður. Eftir að hafa flutt að heiman fór maður í sambúð og eftir nokkra daga eignaðist maður barn. Öllu fylgdi kostnaður sem maður þurfti að reikna út, til dæmis hvað kostaði að kaupa barnavagn,“ útskýrir Kormákur.

„Einn dagur í leiknum var einn mánuður í raunveruleikanum og við spiluðum í fjórar vikur. Það var fín tími, ég hefði ekki nennt þessu mikið lengur,“ segir hann og hlær.

En þurfti hann að taka erfiðar ákvarðanir? „Nei, í rauninni ekki, ég komst í svo góða vinnu strax og var aldrei í fjárhagsvandræðum. Svo bættust laun „kærustunnar“ við svo ég var einhverjar milljónir í plús allan tímann,“ segir hann hlæjandi.

Í sumar er Kormákur Andri á fullu að æfa fótbolta með Keflavík og stefnir á Fjölbrotaskóla Suðurnesja eftir 10. bekkinn. Hann er ekki viss um að enda sem skipstjóri í framtíðinni þó starfið hafi gefist honum vel í Raunveruleiknum. „Mig og vin minn langar að komast á fótboltastyrk í útlöndum og atvinnumennska í fótbolta væri draumurinn.“

Í öðru sæti í keppni einstaklinga var Magdalena Ósk í Hjallaskóla og Eyrún Brynja í Grunnskóla Fjallabyggðar í þriðja sæti. Sigurvegarar í keppni bekkja í Raunveruleiknum var 9HG í Laugagerðisskóla, þau Guðný Margrét Siguroddsdóttir, Ragnar Jónasson og Ársæll Dofri Andrésson.

Kormákur Andri Þórsson, nemandi í Myllubakkaskóla í Reykjanesbæ, veðjaði á skipstjórastarfið í Raunveruleiknum og sigraði einstaklingskeppnina í ár. Hann segir leikinn hafa kennt sér að ekki sé hægt að leyfa sér allt í peningamálum.

MYND/ANTON

FJÖLSKYLDUR MEÐ EINAR TEKJUR

Erfiðar aðstæður

Á einum degi getur fjölskylda sem reitt hefur sig á tvennar tekjur misst aðra fyrirvinnuna og þurft að lifa af einum launum. Þegar slíkt gerist er mikilvægt að vera með skipulag um hvernig haga skuli breyttum aðstæðum. Til að byrja með þarf að skoða fjármálasögu fjölskyldunnar, skoða mistökin og sjá hvað hefði mátt hugsa betur. Passa þarf upp á litlu hlutina sem safnast upp, eins og kaffibolla á kaffihúsum, ef farið er oft út að borða og ýmsilegt fleira sem er fljótt að safnast upp. Gott er að skammta sér peninga áður en keypt er í matinn eða farið að kaupa nauðsynjavörur.

Þótt fjölskyldan þurfi að spara þá er engin ástæða til þess að sleppa allri skammtun. Hægt er að fara ódýrt út að borða og fara í bíó á þriðjudögum þegar það er þriðjudagstilboð, setjast niður á Klambatúni og borða nesti og margt fleira. Til þess að eignast aukapening er hægt að setja upp bás í Kolaportinu eða selja hluti sem eru ekki í notkun á bland.is.

SPARNAÐARRÁÐ FYRIR BÍLEIGENDUR

Ef rétt er farið að má lækka bensínútgjöld án þess að leggja bílnum. Hér eru nokkrar ábendingar sem gætu fækkað ferðum á bensínstöðina.

Í fyrsta lagi er mikilvægt að athuga loftþrýstinginn í dekkjunum. Ef hann er ekki í hámarki er gott að pumpa í dekkinn. Þetta er lítið mál að gera á næstu bensínstöð, það auðveldar aksturinn og sparar bensín.

Takið draslið úr bílnum. Hvert kíló skiptir máli. Því þyngri sem bíllinn er þeim mun meira bensín þarf hann.

Skiptið um loftsíu. Gamlar og skítugar síur hindra loftstreymi til vélarinnar og bensíneyðsla eykst. Næst þegar þarf að setja olíu á bíllinn er upplagt að láta skipta um síu í leiðinni.

Haldið jöfnum hraða. Þetta er einfaldasta leiðin til að spara bensín því sífelldar hraðabreytingar eyða eldsneytinu hratt. Þeim sem þykir erfitt að halda sig við efnið er bent á að stórir flutningabílar aka oftast á jöfnum hraða og því er hægt að fylgja þeim. Passið bara upp á bilið á milli bílanna.

Verið viss um að velja rétta leið. Stysta leiðin er oftast besti valkosturinn en athugið að betra er að keyra eftir götum sem krefjast ekki mikilla hraðabreytinga. Þess vegna eru stórar umferðargötur stundum betri en krókaleiðir í gegnum íbúðarhverfi, jafnvel þótt það sé lengri leið.

Alíslensk garðyrkjubók

Önnur prentun komin út stærri og endurbætt útgáfa

„Árstíðirnar í garðinum“ er fimmta bókin í bókaflokknum *Við ræktum*, sem Sumarhúsið og garðurinn gefur út. Höfundur er Vilmundur Kip Hansen garðyrkju- og þjóðfræðingur, einn þekktasti penni í garðyrkju á Íslandi. Ljósmyndir Páls Jökuls Péturssonar úr íslenskum gördum prýða bókina.

Í bókinni er fjallað um garðverkin og fjölda plantna, hvort sem um er að ræða sumarblóm, haustlauka, grænmeti, laukjurtir, fjölda kryddtegunda, sígræn og lauffellandi tré og runna, úrval ávaxtatrjáa og berjarunna.

VIÐ RÆKTUM

Bókaklúbburinn *Við ræktum* var settur á lagginn vorið 2005 þegar fyrsta bókin kom út. Garðurinn allt árið. Árstíðirnar í garðinum er fimmta bókin í flokknum, en einnig hafa komið út bækurnar *Lauftré á Íslandi*, *Barrtré á Íslandi* og *Matjurtir*.

• Félagar í bókaklúbbnum fá bækurnar á betra verði.

Skráning í bókaklúbbinn er í síma 578 4800 eða á www.rit.is

SUMARHÚSIÐ
& GARÐURINN
20 ÁRA
1992-2012

www.rit.is